

Warszawa, 19-02-2025 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Adam Krzywoń

XI.519.1.2025.JO

Pan

gen. dyw. Szymon Koziątek

Dowódca operacji Bezpieczne Podlasie

12. Szczecińska Dywizja Zmechanizowana

12sdzrzecznik@ron.mil.pl

Szanowny Panie Generale,

uprzejmie dziękuję za odpowiedź z dnia 28 stycznia 2025 r. (nr 598/ZZ Podlasia/25) w sprawie praktyki żołnierzy Wojska Polskiego polegającej na fotografowaniu zatrzymanych (ujętych) cudzoziemców. Po zapoznaniu się z odpowiedzią ówczesnego Dowódcy operacji Bezpieczne Podlasie, w której jako podstawę prawną wykonywania zdjęć zatrzymanym (ujętym) cudzoziemcom przez żołnierzy Zgrupowania Zadaniowego Podlasie wskazano art. 11b ust. 5 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 915, ze zm.; dalej: ustawa o SG), pragnę przedstawić następujące wątpliwości.

Na podstawie ww. przepisu, żołnierzom oddziałów i pododdziałów Sił Zbrojnych kierowanych do pomocy Straży Granicznej przysługują w zakresie niezbędnym do

wykonywania ich zadań – wobec wszystkich osób – uprawnienia funkcjonariuszy Straży Granicznej określone w art. 11 ust. 1 pkt 2, 4-5a, 5b lit. a i b, pkt 6, 7, 7a i 10, art. 14-18 oraz art. 23. Pośród uprawnień, do których odsyła art. 11b ust. 5 ustawy o SG, znajduje się prawo do obserwowania i rejestrowania, przy użyciu środków technicznych służących do rejestracji obrazu i dźwięku, zdarzeń na drogach oraz w innych miejscach publicznych (art. 11 ust. 1 pkt 7) oraz prawo do obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu w pomieszczeniach strzeżonych ośrodków, aresztów dla cudzoziemców lub w pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych oraz w innych wykorzystywanych przez Straż Graniczną obiektach i obszarach – w celu zapewnienia bezpieczeństwa przebywającym w nich osobom (art. 11 ust. 1 pkt 7a). **Treść tych uprawnień nie pozwala na przyjęcie, że umożliwiają one żołnierzom wykonywanie zdjęć, czy inne utrwalanie wizerunku zatrzymanych (ujętych) w terenie cudzoziemców, gdyż odnoszą się do rejestrowania zdarzeń plenerowych albo obrazu w pomieszczeniach zamkniętych.** Ustawodawca przewidział wyraźne uprawnienie funkcjonariuszy Straży Granicznej do utrwalania wizerunku osób w celu weryfikacji ich tożsamości, identyfikacji osób o nieustalonej tożsamości oraz osób usiłujących ukryć swoją tożsamość. Zostało ono ustanowione w przepisie art. 11 ust. 1 pkt 5e ustawy o SG, jednakże przepis ten nie stanowi podstawy prawnej działań żołnierzy, do których odnosi się art. 11b ust. 5 ustawy o SG. Skoro ustawodawca przewidział uprawnienie funkcjonariuszy Straży Granicznej do utrwalania wizerunku i szczegółowo opisał je w odrębnej jednostce redakcyjnej ustawy, **do której nie ustanowił odesłania w art. 11b ust. 5 ustawy o SG**, to – kierując się powszechnie przyjętymi zasadami wykładni prawa oraz założeniem racjonalnego ustawodawcy – należy uznać, że ww. przepisy nie przewidują możliwości, aby żołnierze skierowani do pomocy Straży Granicznej byli uprawnieni do utrwalania wizerunku osób w celu weryfikacji ich tożsamości, identyfikacji osób o nieustalonej tożsamości oraz osób usiłujących ukryć swoją tożsamość. Takie uprawnienie tym bardziej nie może wynikać z odesłania ustawowego do art. 11 ust. 1 pkt 4-5a i 5b lit. a i b ustawy o SG, które w ogóle nie odnoszą się do rejestrowania czy utrwalania wizerunku.

Podsumowując, w opinii Rzecznika Praw Obywatelskich wskazany w przesłanej odpowiedzi z dnia 28 stycznia 2025 r. przepis nie stanowi wystarczającej podstawy prawnej do zezwolenia żołnierzom skierowanym do pomocy Straży Granicznej na wykonywanie zdjęć, ani innego utrwalania wizerunku zatrzymanych (ujętych) cudzoziemców.

W świetle powyższego, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1264, ze zm.), zwracam się do Pana Generała z prośbą o ustosunkowanie się do opisanej powyżej kwestii.

Z poważaniem

Adam Krzywoń

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Dowództwo Operacyjne Rodzajów Sił Zbrojnych, dorsz.kancelaria@ron.mil.pl